

**LLENGUA I
LITERATURA**
GUIA DIDÀCTICA

4 ESO

SITUACIONS D'APRENENTATGE

Recorregut i orientacions

Solucionari

5

La força de la paraula

PRESENTACIÓ

Aquesta situació d'aprenentatge està pensada perquè l'alumnat treballi el **discurs**, conegui les **proprietats textuais** (adequació, coherència i cohesió) i reflexioni sobre els estils i els **registres lingüístics** associats a aquest tipus de text (argumentatiu) i n'acabi produint un sobre un tema actual vinculat als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) adaptant-lo, finalment, a un Petxa-Kutxa (una presentació o discurs sustentat en una successió de vint imatges). El punt de partida per mobilitzar aquests sabers és **l'anàlisi de les característiques que ha de tenir un «bon discurs»** segons un dels oradors clàssics i més reconeguts de la història: Ciceró. A partir de les seves directrius, **aprendran a analitzar discursos de l'oratòria contemporània**, com el que va fer la Severn Cullis-Suzuki, una activista mediambiental, l'any 1992 quan només tenia tretze anys.

- Per activar els **coneixements previs**, podeu visualitzar el **vídeo** motivacional inicial *La força de la paraula* i comentar-ne les preguntes de reflexió finals. Després, llegir el context de partida de la situació d'aprenentatge, el cas de la Severn, que pot ser proper als seus interessos.
- En l'**apartat «Aprendràs a...»**, l'alumnat pot consultar els coneixements que desenvoluparà al llarg de la situació d'aprenentatge.
- Comentar el **requadre de l'ODS**. Els grans discursos de la humanitat han estat vinculats a la defensa de molts ods (4, educació de qualitat; 13, acció climàtica; 14 i 15, vida submarina i vida terrestre; 10, reducció de les desigualtats). En aquest cas, però, l'alumnat haurà de fer un discurs per millorar la vida marina i les nostres platges (ods 14, vida submarina).

DESENVOLUPAMENT

ELS CRACS DE L'ART DE PARLAR EN PÚBLIC

Les activitats d'aquesta pàgina tenen per objectiu descobrir els principals oradors clàssics romans (Hortènsia i Ciceró) i grecs (Demòstenes i Aspàsia de Milet) i veure quines similituds hi ha amb referents actuals. L'alumnat podrà veure en quins contextos es pronunciaven discursos en l'antiguitat clàssica i quina eficàcia tenien i si en l'actualitat és el mateix o no.

- Es poden fer preguntes: *Quines són les característiques comunes dels oradors presentats? Quines són les fortaleses dels seus discursos? Quin element destaca per sobre de tots en cadascun dels discursos triats? Per què creieu que els discursos d'aquestes persones arriben o arribaven a tanta gent? Quins objectius diríeu que van aconseguir aquests oradors amb els seus discursos? Podeu posar exemples concrets dels assoliments d'aquests oradors a través dels seus discursos?*
- L'alumnat pot preparar les activitats 1 i 2 a casa i presentar-la a classe en petits grups utilitzant la metodologia *flipped classroom*.

ELS GRECS I ELS ROMANS: ELS PRIMERS

La lectura i l'anàlisi del text de Ciceró serveix per establir **l'estructura i els elements fonamentals d'un bon discurs**, que estableix els principis de l'oratòria.

- A partir del treball de la lectura del fragment de *L'orador*, de Ciceró, i l'elaboració de les activitats 5, 6, 7 i 8, l'alumnat podrà establir les quatre parts essencials d'un discurs: presentació/introducció (exordi), tesi, arguments i conclusió. Però també s'haurà pogut fixar en altres elements, que, segons el mateix Ciceró, són imprescindibles a l'hora de redactar i pronunciar un discurs. Però també la importància de certs aspectes que envolten la construcció del discurs: la tria d'allò que diem (tesi), com col·loquem la informació (arguments fermes al principi i al final) i com fem el discurs (acció i elocució, que inclou coses com el llenguatge no verbal, l'entonació, els silencis...).
- Parlar del significat d'un mot important per a Ciceró, que hauria d'acompanyar qualsevol discurs i que ex-

plica l'èxit dels oradors que hem vist en primer lloc, en la presentació. Es tracta de l'**eloqüència**.

- L'activitat 8 es pot realitzar aplicant la **tècnica cooperativa 1-2-4**.
- L'activitat 5 es pot tenir en compte per a l'**avaluació contínua**.

QUÈ FA QUE UN DISCURS TINGUI FORÇA?

L'objectiu d'aquest apartat és que els alumnes tinguin un model de **discurs** que els serveixi per poder elaborar el seu. En aquest cas és el discurs pronunciat per la Severn Cullis-Suzuki al Brasil l'any 1992 per defensar la necessitat de l'erradicació de la fam (ODS 2) i la igualtat entre tots els infants del món, tot garantint el seu futur així com el de totes les espècies del planeta (idea que enllaça l'ODS 10 amb altres).

- L'alumnat haurà d'analitzar el discurs de la Severn Cullis-Suzuki seguint els criteris marcats per Ciceró. Per a l'activitat 10, cal visualitzar la **infografia Les parts d'un bon discurs** per veure si el discurs que acaben de llegir compleix l'estructura clàssica de Ciceró i de quina manera ho fa. És prou eloqüent, la Severn Cullis-Suzuki? És capaç de delectar el públic?
- Per a realitzar les activitats 9 a 13 l'alumnat pot consultar la fitxa 11 **El text argumentatiu**, i la fitxa 18, **Un discurs** de l'apartat *Sabers i destreses*. Havent après

els principis bàsics de Ciceró per a construir un discurs i havent vist la seva aplicació pràctica en el discurs de la Cullis-Suzuki, és hora de començar a treballar en el discurs propi, tot seguint els consells del requadre al costat de l'activitat 13. Això servirà per definir la tesi, els arguments i l'ordre del contingut del discurs que ha de preparar l'alumnat abans de començar a redactar-lo (activitat 17).

- Per a fer l'activitat 14, l'alumnat pot consultar la fitxa de *Sabers i destreses* **Les propietats textuais**, fonamental a l'hora de redactar qualsevol tipus de text. L'alumnat pot fer aquesta activitat aplicant la **tècnica cooperativa Llapis al centre**.
- L'activitat 15, que fa referència a la propietat de la cohesió i com estan construïdes les oracions en el discurs, serveix per aprofundir en la gramàtica. L'alumnat ha de consultar la fitxa 58, **Oracions subordinades substantives**.
- Per a l'activitat 16 i reflexionar sobre els recursos retòrics i les paraules que triem, consultar la fitxa 78, **El significat variable de les paraules**.
- Les activitats 11, 12 i 15 es poden tenir en compte per a l'**avaluació contínua**.
- **Atenció a la diversitat:** disposeu d'una fitxa per consolidar l'aprenentatge del Text argumentatiu i de les oracions subordinades substantives.

TANCAMENT

SEDUÏU AMB UN DISCURS!

El procés d'aprenentatge arriba al final amb la preparació del discurs i la materialització en un Petxa-Kutxa (activitat 17), que es pot tenir en compte per a l'**avaluació contínua**. Tot i que s'haurà fet una feina prèvia en l'elaboració de la tesi i la pluja d'idees per als arguments (requadre activitat 13), l'alumnat pot ampliar la recerca d'informació per a eixamplar i/o reforçar els seus arguments i caldrà que busquin les imatges que formin part de Petxa-Kutxa. També es pot dedicar un temps a revisar mostres de Petxa-Kutxa.

- L'alumnat disposa d'una llista de comprovació perquè sàpiguen des del principi quins criteris han de tenir en compte a l'hora de preparar l'activitat.

- Durant el moment de les presentacions, l'alumnat disposa d'una rúbrica de coavaluació per valorar l'exposició de la resta de grups.
- Per a avaluar el grau d'adquisició de les competències específiques i dels sabers i destreses relacionats amb aquesta situació d'aprenentatge, disposeu d'una **rúbrica d'avaluació** i d'un **test** avaluador per a l'alumnat a l'espai digital del docent.

REVISA'T

La situació d'aprenentatge finalitza amb preguntes de metacognició perquè l'alumnat reflexioni sobre el propi procés d'aprenentatge i valori com s'ha sentit al llarg de la seqüència didàctica (participació, implicació, treball en equip...).

Per completar l'aprenentatge, l'alumnat pot consultar les fitxes de Sabers i destreses següents:

SABERS I DESTRESES

- 8. Les propietats textuais
- 11. El text argumentatiu

- 18. Un discurs
- 58. Oracions subordinades substantives
- 78. El significat variable de les paraules

Així mateix, pot fer les fitxes d'adaptació curricular d'aquesta guia didàctica:

Practicar +: El text argumentatiu Oracions subordinades substantives

5 La força de la paraula

ELS CRACS DE L'ART DE PARLAR EN PÚBLIC

Pàgina 39

1. Resposta oberta.
  - *Quin element comparteixen tots els oradors?* Resposta suggerida: elaboració del discurs amb recursos literaris, claredat d'exposició, bona entonació, ritme, vocalització per poder entendre el que diu.
2. Resposta orientativa: Ribogerta Mechu, Michel Obama, Greta Thunberg, Emma Watson, Bertha Von Suttner, Nelson Mandela, Martin Luther King,
3. Resposta orientativa:
  - Saber fer un bon discurs és necessari perquè és la millor manera de seduir a l'audiència i a partir de la seducció podem guanyar-nos la seva empatia per influir a la seva voluntat.
  - Pot ser necessari en tots els casos mencionats, ja que cada discurs es dona en un àmbit d'ús concretant la seva finalitat, però sempre és influir al receptor. En el cas de cerimònies o celebracions els discursos poden anar destinats a elogiar una persona, un esdeveniment o en motiu d'agraïment.

Resposta oberta.

ELS GRECS I ELS ROMANS: ELS PRIMERS

Pàgines 40-41

4. De l'Antiguitat clàssica.

Preguntes al marge del text:

  - L'estil grandiloqüent, l'estil senzill i el mitjà i temperat.
  - El que diu, com ho diu, i quan.
  - Els arguments més fermes, al principi i al final; els més febles, al mig, interpolats amb els altres.
  - Amb una bona acció i elocució. Ha d'escollir un to adequat a la passió corresponent al discurs; és a dir, si parla de fets atroços, ha d'adoptar un to espantat i misteriós; si parla de coses senzilles, ha de fer-ho amb veu tova i suau; si parla d'assumptes greus, amb to digne i reposat). Els tres tons son agut, greu i circumflex.
  - Perquè és la qualitat per la qual ha de ser capaç de provar, delectar i convèncer amb les paraules (subtil en el provar, temperat en el delectar i vehement en el persuadir).
5. a) Primer estil: els grandiloqüents, fogosos i majestuosos en les paraules. Segon estil: és senzill, es mostren aguts, lúcids, atents a la claredat. Tercer estil: és el mitjà i temperat, que no té l'agudeses del segon ni la bellesa del primer.
- b) Cal fer servir alguns dels arguments més fermes a l'inici i al final del discurs per apoderar-se dels ànims, és a dir, per captar l'atenció dels oients. Els arguments més febles, entremig.

- c) Resposta oberta.
- d) Ciceró relaciona l'acció amb la pròpia posada en pràctica del discurs, la part de la comunicació no verbal: aspectes com el cos, la veu, el ritme i el to (agut, greu i circumflexos).
- e) L'eloqüència és l'art de delectar i convèncer tenint present els elements prosòdics del discurs.
- f) Resposta orientativa: és molt important saber com dir les coses, ja que és el que marca la diferència entre els oradors. Cal considerar què es diu, com es diu i quan es diu.

6. Resposta oberta.

7. Ciceró vol dir que l'orador ha de saber fer servir diversos estils: a l'hora de pronunciar el discurs ha de ser subtil en la manera de parlar, no ser bruscat ni mal parlat, equilibrat a l'hora de delectar, de seduir a l'audiència, però ha de ser molt contundent quan exposa els arguments.

8. Resposta orientativa:

Eloqüent (eloqüència)

Prudent (prudència)

Vehement (vehemència)

Subtil (subtilesa)

Contudent (contundència)

Empàtic (empatia)

QUÈ FA QUE UN DISCURS TINGUI FORÇA?

Pàgina 42

- Per la preposició *per* i l'article *el*.
- Per a indicar l'elisió de la vocal *e* de la preposició *de* i de la *a* de l'article *la*, que s'apostrofen davant de mots començats amb vocal o *h*: *d'algú* (*de + algú*), *d'éssers* (*de + éssers*), *l'Orient* (*el + Orient*), *l'experiència* (*la + experiència*), etc.

Pàgina 43

9. • Influir en l'opinió del receptor, de l'audiència que li escolta.
  - Els destinataris són els polítics i totes les persones que estan escoltant el seu discurs
  - El canal és oral.
  - El grau de formalitat és semiformal, i el registre estàndard.
10. Les 4 parts del discurs segons Ciceró són les següents: *exordium*, *narratio*, *argumentatio* (defensa de la tesi), *peroratio*.
  - Introducció/Presentació: qui és i a qui representa.
  - Narratio: Com han arribat i com han aconseguit els diners.
  - Tesi: Els actes son allò que importa.

Cos argumentatiu: la resta del text fins a "EL pare sempre em diu", on ens trobem un recordatori de la tesi: les accions ens defineixen («Ets el que fas, no el que dius».)

Comiat: les darreres línies.

11. Tesi: Els polítics, amb les seves accions, sí que poden prendre decisions perquè cap infant passi gana.

Arguments:

- Quins arguments aporta: la pròpia experiència (explica que va passar un dia amb els nens del carrer al Brasil).

El plantejament d'un dilema moral ("avui, no tinc cap propòsit ocult: estic lluitant pel meu futur. Perdre el meu futur no és com perdre unes eleccions o perdre uns quants punts a la borsa): les decisions que prenen els adults en el present estan compromentent la vida dels nens i nenes, els adults del futur. Per tant, planteja al públic un dilema: hi tenen dret, aquests adults, a perjudicar el seu futur i el de tots els nens del món per uns interessos del present?

- Com són aquests arguments: Hi ha una voluntat de persuasió apel·lant a les emocions del públic (el que en retòrica clàssica s'anomena *pathos*), per exemple quan cita les paraules d'un d'aquests nens de les *favelas* («Tant de bo fos ric. Si ho fos, donaria menjar, roba, medicines, allotjament i amor i afecte a tots els nens de carrer») o amb la repetició de l'oració "Jo només soc una nena", de gran eficàcia retòrica, ja que és precisament una nena la que, en un context propi d'adults, pren la paraula per denunciar uns fets els responsables dels quals són, justament, els adults. Un altre exemple seria la citació de la dita del seu pare («Ets el que fas, no el que dius»).
  - "Vosaltres, els grans, dieu que ens estimeu. Però jo us llanço un repte: si us plau, feu que les vostres accions reflecteixin les vostres paraules". Sí, és impactant, i impecable des del punt de vista retòric. D'una banda, està dient als adults que prenen les decisions que diuen una cosa, però en fan una altra, recollint, així, la citació del seu pare, l'altre adult que surt al discurs, el qual, justament, li va ensenyar que, a la vida, s'ha de fer exactament el contrari: «Ets el que fas, no el que dius».
12. • El plantejament d'un dilema moral: les decisions que prenen els adults en el present actual estan compromentent la vida dels nens i nenes d'avui o bé el fet de fer visible que ella que només és una nena denuncia més coses que els adults (l'experiència personal).
- En primera persona. Està parlant des de la seva experiència personal.
  - Resposta oberta.
  - Mitjà.
13. Resposta oberta.

Pàgina 44

14. Oracions de relatiu, substantives, mecanismes de referències (anàfores, el·lipsis nominals i verbals i catàfores) repetició de paraules, connectors, camps semàntics.

15. a) **Compostes per coordinació:**

- Em dic Severn Suzuki i us parlo en nom d'ECO.
- Si fos ric donaria menjar, roba, medicines, allotjament i amor i afecte a tots els nens de carrer.

Compostes per subordinació:

- Dir-vos a vosaltres, els adults, que heu de canviar la vostra manera de fer. subordinació
- Som un grup de noies de dotze i tretze anys que intentem canviar les coses.

- b) Són **subordinades substantives** les oracions següents (es poden substituir per *ho* i fan la funció de CD):

- Vosaltres, els grans, dieu [que ens estimeu].
- ...sé [que, si tots els diners que es gasten en la guerra es dediquessin a buscar solucions medambientals, a eliminar la pobresa i a trobar acords, la Terra seria un lloc meravellós].
- sé [que el que passa ens afecta a tots].
- crec [que això ja no ens ho podeu dir].

16. a) Jo només soc una nena. Per a apel·lar als sentiments de l'audiència.

- b) Perdre el meu futur **no és com** perdre unes eleccions o perdre uns quants punts a la borsa.

- c) Resposta oberta.

SEDUIÏU AMB UN DISCURS!

17. Resposta oberta.

SABERS I DESTRESES

Atenció a la diversitat

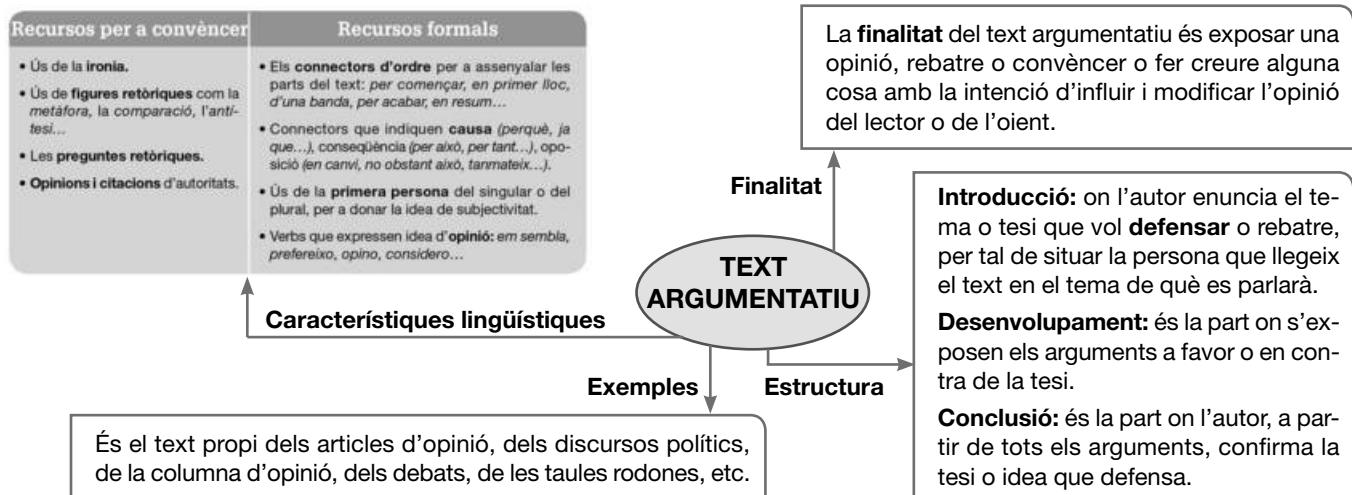
Fitxes Practicar +

Fitxes Aprofundir +

Solucionari

El text argumentatiu

En la vida quotidiana, et pot ser molt útil escriure un text argumentatiu per tal de poder donar l'opinió sobre un tema o manifestar-te sobre una qüestió. Observa com és un text argumentatiu.

1. L'autor del text següent defensa una determinada visió sobre l'ús d'Internet. Es tracta d'un **text argumentatiu**. Llegeix-lo atentament i, a continuació, respon les qüestions de sota en el teu quadern.

Els 66 520 alumnes de quart d'ESO de tot Catalunya fan aquests dies les proves de competències bàsiques per saber quin nivell tenen de català, castellà i matemàtiques. Ahir es van estrenar i per examinar-se sobre expressió escrita van haver de reflexionar per escrit sobre com seria un dia sense internet.

Per començar, com que aquests joves tenen quinze i setze anys, és difícil que ho puguin saber, perquè van néixer amb la xarxa i forma part de la seva vida. Som nosaltres, jo i segurament vostè que em llegeix també, que ho sabem, com seria això d'un dia sense internet. Per ells és ciència-ficció. Per nosaltres, un retorn al passat.

S'imaginen un dia sense internet? De bon matí, en comptes de poder-te llegir quatre o cinc diaris en una tauleta o al mòbil mentre vas amb tren o amb bus, t'hauries d'asseure en una taula tot esmorzant i anar passant pàgines, amb un cafè i un *croissant* al costat. Horrorós. No podries passar-te el dia contestant correus electrònics mentre fas altres coses, i no estaries rebent contínuament missatges de WhatsApp. [...] Hauries de conversar amistosament amb el del costat; cosa que també hauries de fer al vespre amb la família, perquè no et podries baixar sèries d'internet mentre els teus fills *whatsappegen*. Hauries de buscar les coses al diccionari i no tindries la resposta immediata de la Viquipèdia i no podries comprar res a distància. Ja ho veuen. Insuportable, això d'un dia sense internet.

Arribats a aquest punt, i havent descrit el paisatge actual, opino que aquest canvi d'hàbits ens acabarà fent perdre el plaer del dia a dia en família, les converses amistoses amb el del costat, amb el botiguer.

D'altra banda, gràcies a les xarxes socials, ens donem a conèixer millor, sobretot parlant i comentant les nostres intimitats, com per exemple en la famosa xarxa social Facebook.

Per tant, considero que ens desvia una mica de les activitats que realment hem de fer. Ens fa perdre el temps. Per això sembla que hem d'aprendre a fer-lo servir sense dependre'n i decidir el que realment ens beneficia i ens ajuda a internet. Saber desconnectar a temps és la clau que marca la frontera entre usar internet o ser-ne esclau.

Xevi Xirgo, *El Punt Avui*, 11-2-2015 (text adaptat).

- Assenyalat l'estructura del text: introducció, desenvolupament i conclusió.
- Quina tesi defensa l'autor? Quins arguments fa servir per a desenvolupar-la?
- Quins connectors utilitza l'autor per a enllaçar els paràgrafs?
- Indica els connectors o paraules del text que serveixen per a concloure.
- Estàs d'acord amb la idea que transmet el text? Expressa la teva opinió.

2. Escriu un text argumentatiu al teu quadern sobre un dels temes següents:

- **La prohibició dels mòbils a l'aula**
- **La necessitat o no de fer els deures**
- **Comprar i vendre a través d'internet**

Per a elaborar el teu text, et poden servir d'ajuda aquestes indicacions:

Abans d'escriure

- Assegura't que tens una opinió formada sobre el tema del qual escriuràs.
- Reflexiona sobre la tesi que vols mantenir respecte al tema: pots estar-hi d'acord o en desacord.
- Pensa els arguments a favor i en contra.
- Pensa arguments que puguin matisar la teva opinió, que siguin lògics i convincents.
- Reelabora la teva argumentació.

A l'hora d'escriure

- Posa un **títol** que cridi l'atenció del lector.
- Ordena la informació seguint l'estructura del text argumentatiu:
  - **Emmarquem el tema**
És ben cert que...
Actualment...
Ningú no pot negar que...
  - **Exposem la tesi**
Personalment, crec que...
Davant d'això, opino que...
  - **Escrivim el desenvolupament**
Descrivim el primer argument: *En primer lloc, d'una banda, crec que, discrepo del que dieu perquè...*
Descrivim el segon argument: *En segon lloc, d'altra banda, opino que, no estic d'acord en...*
  - **Reafirmació de la tesi o conclusió**
Per concloure, crec que...
Per tant, és indiscutible que...

Després d'escriure

- **Revisa** el text un cop enllestit per comprovar-ne la coherència i repassa la puntuació.
- També és important que comprovis si el resultat final transmet la intenció que pretenies.

3. Fitxa't en les fotografies següents, reflexiona-hi i explica breument en un full a part què n'opines. Justifica-ho amb arguments propis.

Oracions subordinades substantives

Les oracions **subordinades substantives** es poden substituir per noms o categories lèxiques equivalents: **SN o pronoms**.

Els turistes decideixen que (ells) aniran més lluny.

- Oració principal: *Els turistes decideixen.*
- Oració subordinada: *que aniran més lluny.*

L'oració *que aniran més lluny* depèn de l'oració *Els turistes decideixen*. Per tant, entre aquestes dues oracions s'estableix una relació de subordinació.

Tipus d'oracions subordinades substantives

Declaratives

Poden anar introduïdes per la conjunció *que*, nexa que relaciona les dues oracions (R).

Funcions sintàctiques: subjecte, CD, atribut, CRV, CN, CAdj.

Crèiem [que vindries al cinema].

Us demano [que m'escriviu].

També poden anar encapçalades per un infinitiu, que és el nexa que uneix les dues oracions (R). Funcions sintàctiques: subjecte, CD, atribut, CRV, CN, CAdj, CAdv.

Els agradava [menjar al restaurant].

M'ha ofert [anar amb al seu cotxe].

Interrogatives

Van introduïdes per un pronom interrogatiu: *què, com, si, qui, quan, quant, on, quin*; aquests pronoms tenen una doble funció: una de sintàctica dins de la subordinada, i la de nexa (R) que relaciona les dues oracions.

Funcions sintàctiques: CD, subjecte.

Els agradava [com feies el pollastre al forn].

No sabia [què deien els oients].

Funcions

SUBJECTE

*M'agrada que reaccioneu de manera positiva.
Serà difícil guanyar el partit.*

CD

Tots saben que ho poden fer millor.

CRV

Adona't que el semàfor t'impedeix passar.

CN

No tinguis por que el jutge no accepti les proves.

CAdj

Esteu convençuts que per aquí es va a la platja?

ATRIBUT

La solució és que tothom repeteixi l'examen.

Per tal d'identificar les oracions subordinades substantives, et recomanem seguir aquests passos:

- Trobar els verbs que hi ha en l'oració i identificar quin és el VERB PRINCIPAL i quin el VERB SUBORDINAT: *En Pau **creu** que **beurà** un suc.*
- Identificar la partícula subordinant que relaciona les dues oracions: *En Pau creu **que** beurà un suc.*
- Subratllar els complements del verb subordinat, que, juntament amb el verb i la partícula subordinant, formen l'oració subordinada substantiva: *En Pau creu **que beurà un suc.***
- Finalment, reconèixer quina funció sintàctica fa aquesta oració substantiva respecte del verb de l'oració principal: *En Pau creu **que beurà un suc.***

Oració subordinada substantiva amb funció de CD

1. Relaciona la columna A amb la columna B per tal de formar oracions compostes per subordinació.

A	B
La meva proposta és	si voleu prendre cafè.
Els preocupa	comprar un únic regal.
Em sap greu	a estudiar la lliçó cada dia.
Acostuma't	no aconseguir la feina.
Us estic preguntant	que hagi vingut per no res.

2. Aquestes subordinades poden presentar estructures diferents. Escriu una subordinada per a cada oració principal, segons l'estructura que s'indica entre parèntesis.

- Nosaltres preferim (infinitiu) .....
- Ignorem (*si* + oració simple) .....
- Està convençut (*que* + oració simple) .....
- Va investigar (*qui* + oració simple) .....
- No m'ha dit (*com* + oració simple) .....

3. Digues quina funció fan les oracions subordinades destacades en negreta.

- Els pares ens van dir **que arribéssim d'hora.** .....
- M'ha fet molta il·lusió **que m'enviessis una felicitació.** .....
- Ja estic acostumada **que sempre t'oblidis de les coses.** .....
- És molt convenient **anar a l'oculista un cop l'any.** .....
- La professora sembla **que està enfadada.** .....
- Els divendres sempre parlen **del que faran el cap de setmana.** .....

4. Completa les oracions següents amb oracions subordinades substantives i escriu quina funció fa cadascuna.

- Ella estava convençuda .....
- La gent del poble tem .....
- Jo soc incapaç de .....
- M'agrada .....

PRACTICAR +

Fitxa 1

EL TEXT ARGUMENTATIU

1. Assenyala l'estructura del text: introducció, desenvolupament i conclusió.

Introducció: Els 66 520 alumnes... sense internet.

Desenvolupament: Per començar... xarxa social Facebook.

Conclusió: Per tant... internet.

- Quina tesi defensa l'autor? L'autor exposa el canvi d'hàbits que provoca l'ús d'internet.
- Arguments: En el text s'exposen els arguments que mostren el desacord de l'autor amb el fet que estem tot el dia connectats i les conseqüències d'aquests nous hàbits.
- Connectors: Per començar, arribats a aquest punt, d'altra banda, per tant.
- Connectors o paraules del text que serveixen per a concloure: Per tant.
- Resposta oberta.

2. Resposta oberta.

3. Resposta oberta.

Fitxa 2

ORACIONS SUBORDINADES SUBSTANTIVES

1.
  - La meva proposta és comprar un únic regal.
  - Els preocupa no aconseguir la feina.
  - Em sap greu que hagi vingut per no res.
  - Acostuma't a estudiar la lliçó cada dia.
  - Us estic preguntant si voleu prendre cafè.
2. Resposta orientativa.
  - Nosaltres preferim cantar.
  - Ignorem si vindrà demà.
  - Està convençut que se'n sortirà.
  - Va investigar qui coneixia el seu secret.
  - No m'ha dit com vol el peix.
3.
  - Els pares ens van dir que arribéssim d'hora. Complement directe (CD).
  - M'ha fet molta il·lusió que m'enviessis una felicitació. Subjecte (S).
  - Ja estic acostumada que sempre t'oblidis de les coses. Complement de l'adjectiu (CAAdj).
  - És molt convenient anar a l'oculista un cop l'any. Subjecte (S).
  - La professora sembla que està enfadada. Atribut (Atr).
  - Els divendres sempre parlen del que faran el cap de setmana. Complement de règim (CR).
4. Resposta oberta.

SABERS I DESTRESES

TEXTOS

Fitxa 8 Les propietats textuais

1. Resposta oberta.
2. Resposta oberta.
3. Totes les formes verbals que apareixen en el text pertanyen a les formes del passat (imperfet i passat perifràstic), perquè les accions que es relaten són passades.
4. Resposta oberta.
5. Resposta oberta.
6.
  - dependències
  - produir
  - afeccions
  - creu / considera
  - impactat
  - s'ocultava
7. L'home / senyor grec / aquell senyor / El grec.
8. Adequació: la intenció és informar; el tema és l'estancament del reciclatge; el destinatari és un públic mitjà, els lectors del diari. El registre és l'estàndard i el canal és escrit, un diari (digital o en paper).

Coherència: la informació s'hi ordena en forma de piràmide invertida, és a dir, la informació més important a l'inici i els detalls a continuació.

Cohesió: els principals mecanismes de cohesió són l'ús de sinònims, d'el·lipsis, de referències anafòriques, etc.

Fitxa 11 El text argumentatiu

- 1 a 4. Respostes obertes.

COMPRENSIÓ I EXPRESSIÓ ORALS

Fitxa 18 Un discurs

1. c) Discurs d'agraïment.
2. Afirmacions falses: b) La llibreria ara es diu Drac de Sant Jordi, però abans es deia d'una altra manera. f) Alguns li diuen que és com un metge de família, perquè els aconsella sobre problemes que tenen a veure amb la salut. h) La llibretera deixa l'activitat a la llibreria perquè n'està cansada. i) Un cop es jubili la llibretera, la llibreria tancarà.
3. Resposta suggerida: agraïda i emocionada.
4. Resposta oberta.

REFLEXIÓ SOBRE LA LLENGUA

Fitxa 58 Oracions subordinades substantives

1. No parava de barrinar [quin en devia ser el motiu].
  - Estava convençuda [que es tractava d'algun esdeveniment desgraciat].
  - Estic convençuda [que se n'ha hagut d'anar per algun assumpte de diners].
  - No sé pas [què donaria per saber-ho].
2. Totes tenen verb flexionat.
3. *Declarativa verb flexionat:* crec que arribaran tard. / Voldria que vingués molta gent.
Declarativa verb en infinitiu: M'estimo més dormir a l'habitació petita. / Parlen de proposar canvis als professors.
Interrogativa verb flexionat: li preguntaré si ha trobat el mòbil.
Interrogativa verb en infinitiu: no sé si fer-ho ara.
Exclamativa verb flexionat: No t'imagines quant ha estudiat.
4. Totes les oracions subordinades substantives anteriors fan la funció de CD excepte *Parlen [de proposar canvis als professors]*, que fa funció de CRV perquè és un complement regit per la preposició.
5. Resposta oberta.
6. Les oracions següents no són substantives perquè no equivalen a un SN. Equivalen a un SAdj. Són subordinades substantives de relatiu.

Fitxa 78 El significat variable de les paraules

1. Metonímia: a), d), g)
Metàfora: b), c), e), f)
2. treballador – col·laborador; desocupat – parat; pèrdua – mort; intervenció militar – guerra; mètodes de persuasió – tortura; prescindir d'algu – acomiadar algu; intern – pres; pèrdues – creixement negatiu; intoxicació etílica – borratxera.
3. Resposta oberta.